

Information om körkortsintyg, Transportstyrelsens hemsida, dispenser och andra frågor

Witold Pisarek

distriktsläkare och överläkare på Transportstyrelsen

Agenda

- Allmänt om körkortsintyg
- Basläkarintyget
- Intyg avseende diabetes
- Andra körkortsintyg
- Transportstyrelsens websida
- Dispenser från de medicinska föreskrifterna
- Andra frågor

När är körkortsintyg aktuellt?

- Körkortsintyg = läkarintyg vid bedömning av medicinsk lämplighet för körkort
- Transportstyrelsen (TS) kräver läkarintyg i följande situationer:
 - patienten har körkort och det antingen finns en misstanke om sjukdom/diagnos/medicinskt tillstånd eller dessa redan finns och TS behöver utreda om de medicinska kraven är uppfyllda
 - vid ansökan om körkortstillstånd för högre behörigheter (lastbil buss och taxi) och vid förnyelse av dessa behörigheter vid ålder över 45 år
 - vid ansökan om körkortstillstånd efter grovt rattfylleri eller upprepade rattfylleri
 - när patienten har körkort och sjukdom/diagnos/medicinskt tillstånd kräver uppföljning
- Patienten kan kräva ett körkortsintyg vid ansökan om dispens
- Ett föreläggande från TS är alltid ställt till patienten och inte direkt till vårdcentralen/läkare

Vem får utfärda körkortsintyg?

- Generellt ska körkortsintyg utfärdas av läkare med specialistkompetens
- ST-läkare kan utfärda körkortsintyg som sedan kontrasigneras men det behövs inte om intyget inte leder till återkallelse eller beslut om uppföljning
- Kontrasignering är dock inte möjligt vid digitala intyg
- TS begär inte kontrasignering om det i läkarintyg från ST-läkare är tydligt dokumenterat att intyget är godkänt av en namngiven specialistkompetent läkare

(bedömt i samråd med överläkare NN, arbetsplats XX)

Vad karakteriserar ett bra körkortsintyg?

- Det svarar på frågorna i föreläggandet
- Intyget är tydligt, välunderbyggt och helst skrivet enligt kraven på intyg enligt Socialstyrelsens föreskrift
- Det innehåller bedömning av om de medicinska kraven är uppfyllda eller om det finns en trafiksäkerhetsrisk utifrån paragraferna
- Om läkaren bedömer att det finns hinder för innehav, bör det anges på vilken grund (diagnos, paragraf...)
- Är helst utfärdat med användning av de existerande blanketterna
- Ju bättre intyget är, desto mindre risk att TS kräver komplettering

Krav på läkarintyg enl. Socialstyrelsen

(HSLF-FS 2018:54)

- Den som utfärdar ett intyg ska ha den kompetens som krävs för att utfärda intyget
- Intyget ska vara utformat med noggrannhet och omsorg
- Intyget utfärdas som huvudregel efter en undersökning av patienten och då ska kontaktsätt anges
- Av intyget ska det framgå från vem en uppgift kommer - om det är intygsutfärdarens egen uppgift eller om den härrör från någon annan
- Vidare ska det framgå vad som är intygsutfärdarens bedömning och vilka uppgifter som ligger till grund för den
- Det ska inte finnas jäv

Basläkarintyget

(Läkarintyg - avseende högre körkortsbehörigheter eller taxiförarlegitimation - på begäran av Transportstyrelsen)

- Används vid:
 - ansökan om körkortstillstånd för högre körkortsbehörigheter
 - förlängning av högre behörigheter
 - vid ansökan om taxiförarlegitimation och utbyte av utländskt körkort
 - vid begäran om allmänt läkarintyg från TS
- Det ska skrivas på ett särskilt blankett och kan skickas elektroniskt via Webcert, t.ex. via journalsystem
- Intyget är rätt omfattande att utfärda
 - dock mest av anamnestiska frågor

Blankett för basläkarintyget

Ifylld blankett skickas till
Transportstyrelsen, 701 97 Örebro

Läkarintyg

- avseende högre körkortsbehörigheter eller taxiförarlegitimation
- på begäran av Transportstyrelsen

Namn- och adressfält

80712011

Sökandens personnummer

Intyg för körkort och taxiförarlegitimation ska avgas med beaktande av vad som anges i 1–15 kap. i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:125) om medicinska krav för innehav av körkort m.m. (medicinföreskrifterna)

Intyget avser

☐ Körkortstillstånd grupp II (C1 C1E C CE)	☐ Förlängning av högre behörighet (C1 C1E C CE)
☐ Körkortstillstånd grupp II och III (C1 C1E C CE D1 D1E D DE)	☐ Förlängning av högre behörighet (C1 C1E C CE D1 D1E D DE)
☐ Utbyte av utländskt körkort	☐ Taxiförarlegitimation
☐ Intyget lämnas efter begäran av Transportstyrelsen	

Intyget är baserat på

☐ Undersökning av personen	☐ Journaluppgifter	☐ Distanskontakt
---	---	---

Basläkarintyget

- Hur stor insats krävs från läkare?
 - det reglerar inte TS och det är upp till intygsskrivande läkaren
 - anamnes och kontroll av uppgifterna i journalen
 - viss undersökning av patienten (neurologisk undersökning, rörelseförmåga, hjärtauskultation, bedömning av kognitiv förmåga och psykiskt tillstånd, kontroll av hörsel för buss, taxi)
 - eventuellt prover (t.ex. blodglukos, kreatinin, alkoholmarkörer)
- Följande frågan ska besvaras i slutet av intyget:
 - Utifrån Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:125) om medicinska krav för innehav av körkort m.m. bedöms personen ha en sjukdom eller medicinskt tillstånd som innebär en trafiksäkerhetsrisk?

Läkarintyg avseende diabetes

- Vem som får utfärda intyget beror på om patienten behandlas inom primärvården eller specialistvården
- Frågor att besvara
 - Typ av diabetes
 - Har patienten läkemedelsbehandling?
 - Har patienten medicinering som medför risk för hypoglykemi?
- Intyget är enklast att utfärda med användning av blanketten!
- Det kan skickas elektroniskt till TS

Läkarintyg avseende diabetes – lägre behörigheter

- Vid medicinering som medför risk för hypoglykemi (insulin, SU-preparat, repaglinid) ska patienten:
 - ha tillräcklig kontroll över sitt medicinska tillstånd avseende risken på hypoglykemi
 - förstå riskerna med hypoglykemi och vilka konsekvenser den kan ha på körning
 - ha förmåga att känna varningstecken på hypoglykemi och kunna hantera tillståndet adekvat
- Hinder för innehav
 - återkommande allvarlig hypoglykemi om det bedöms utgöra trafiksäkerhetsrisk eller om tillståndet inte regelbundet kontrolleras
 - återkommande allvarlig hypoglykemi i vaket tillstånd under de senaste 3 månaderna

Läkarintyg avseende diabetes – högre behörigheter

- Vid medicinering som medför risk för hypoglykemi ska patienten uppfylla kraven som för lägre behörigheter och dessutom måste patienten:
 - kontrollera blodsocker minst två gånger om dagen och i samband med körning (personen bör kontrollera blodsockret med den metod som han eller hon är väl förtrogen med och använder i det dagliga livet. Det kan till exempel vara genom en blodsockermätare eller en sensorbaserad kontinuerlig glukosmätare - CGM)
- Hinder för innehav
 - komplikationer till följd av diabetes som påverkar personens förmåga att framföra fordon på ett trafiksäkert sätt (t.ex. påverkad synskärpa och synfält, komplikationer på hjärt- och kärlsystemet, kognitiv påverkan)
 - allvarlig hypoglykemi under de senaste 12 månaderna

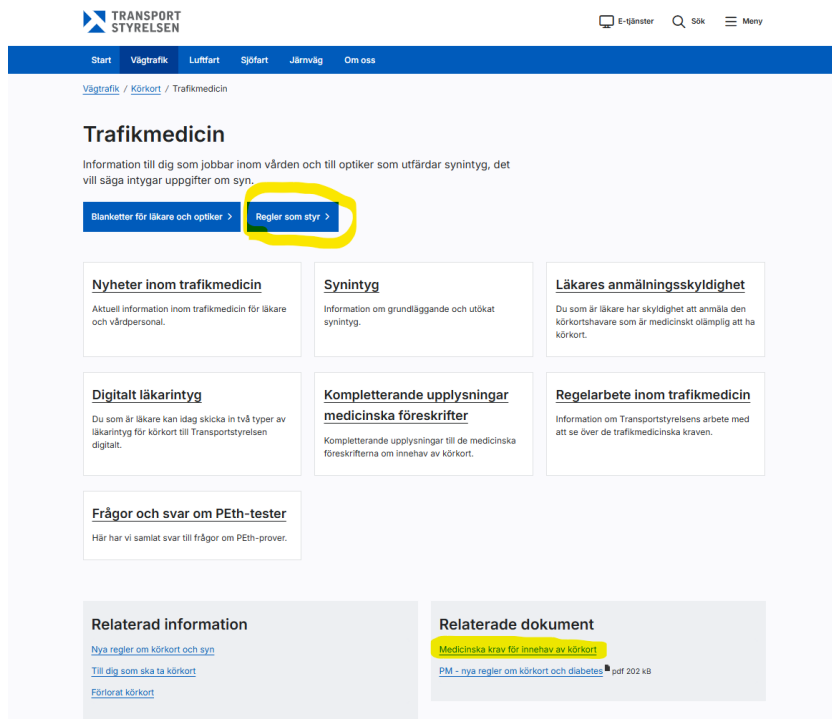
Andra körkortsintyg

- Dessa kan vara formulerade fritt men det är bäst att använda särskilda blanketter (bör finnas i journalsystemen):
 - alkohol, narkotika och läkemedel
 - ADHD, autismspektrumtillstånd och likartade tillstånd samt psykisk utvecklingsstörning
 - hjärt- och kärlsjukdomar
 - sömn- och vakenhetsstörningar
 - synintyg
 - intyg för ansökan om villkor om alkoholås
- Transportstyrelsen har inga egna krav på utformning av körkortsintyg

Transportstyrelsens websida

- [Trafikmedicin](https://transportstyrelsen.se/trafikmedicin) – transportstyrelsen.se
- Där finns information om:
 - de medicinska föreskrifterna och andra regler
 - intygsblanketter
 - information om anmälningsskyldighet
 - kompletterande information till föreskriftstexten - kompletterande upplysningar (synfunktioner, diabetes)
 - frågor och svar om PEth

Var finns de medicinska föreskrifterna på hemsidan?

TRANSPORT STYRELSEN

Start Vägtrafik Luftfart Sjöfart Järnväg Om oss

Vägtrafik / Körkort / Trafikmedicin

Trafikmedicin

Information till dig som jobbar inom vården och till optiker som utfärdar synintyg, det vill säga intygar uppgifter om syn.

[Blanketter för läkare och optiker >](#) **[Regler som styr >](#)**

Nyheter inom trafikmedicin

Aktuell information inom trafikmedicin för läkare och vårdpersonal.

Synintyg

Information om grundläggande och utökat synintyg.

Läkares anmälningsskyldighet

Du som är läkare har skyldighet att anmäla den körkortshavare som är medicinskt olämplig att ha körkort.

Digitalt läkarintyg

Du som är läkare kan idag skicka in två typer av läkarintyg för körkort till Transportstyrelsen digitalt.

Kompletterande upplysningar medicinska föreskrifter

Kompletterande upplysningar till de medicinska föreskrifterna om innehav av körkort.

Regelarbete inom trafikmedicin

Information om Transportstyrelsens arbete med att se över de trafikmedicinska kraven.

Frågor och svar om PETH-tester

Här har vi samlat svar till frågor om PETH-provet.

Relaterad information

[Nya regler om körkort och syn](#)
[Till dig som ska ta körkort](#)
[Förkortat körkort](#)

Relaterade dokument

[Medicinska krav för innehav av körkort](#)
[PM - nya regler om körkort och diabetes](#) pdf 202 kB

Transportstyrelsen →

Körkort →

Trafikmedicin →

Regler som styr →

**De medicinska
föreskrifterna och
andra regler**

Undantag från medicinföreskrifterna

- Transportstyrelsen kan medge undantag från kraven i de medicinska föreskrifterna
- En person som inte uppfyller de medicinska kraven kan få körkort om den trafiksäkerhetsrisk, som sjukdomen eller det medicinska tillståndet innebär, är tillräckligt låg och kan accepteras
- Ansökan om undantag kan skickas till Transportstyrelsen först när körkortet är återkallat eller kunde inte medges pga. medicinsk olämplighet
- Vi är restriktiva med dispenser och endast en klar minoritet av sökanden får undantag

Undantag från medicinföreskrifterna

- Personen har bevisbördan
- Sökanden kan bifoga ett läkarintyg till ansökan – då finns det inget föreläggande från Transportstyrelsen
- Läkarintyg bör innehålla bedömningen huruvida sjukdomen eller det medicinska tillståndet utgör en trafiksäkerhetsrisk men beslutet fattas slutligen av TS
- Om dispens beviljas, kan den gälla med begränsningar, t.ex. med villkor om läkarintyg efter en viss period eller inte vid yrkestrafik
- De flesta ansökan handlar om dispens från kraven gällande synfält och att slippa kravet på redovisning av alkoholmarkören CDT vid verifiering av nykterhet

Andra frågor/information från TS

- Transportstyrelsen anordnar ett kostnadsfritt seminarium om trafikmedicin via Teams:

torsdag, den 23 oktober 2025, 14:30-16:30

(anmälan krävs senast den 15 oktober 2025)

- Ändrad praxis vad gäller alkoholmarkörer i körkortsfrågor
- Förändringar i de medicinska föreskrifterna

Ändrad praxis vad gäller alkoholmarkörer i körkortsfrågor

- Transportstyrelsen har fått kritik från media och delar av läkarkåren kring användning av PEth i körkortsärenden
- Dom i Kammarrätten - ett fåtal förhöjda testvärden är ensamt otillräckligt för att konstatera ett alkoholbruk som inte är tillfälligt och som från medicinsk synpunkt är skadlig
- Ändring av praxis - inte längre tillräckligt endast med minst 2 PEth över 0,3 $\mu\text{mol/L}$ eller minst 2 avvikande CDT för att konstatera ett "bruk av substans som inte är tillfälligt och som från medicinsk synpunkt är skadligt" (ett tillstånd som utgör hinder för innehav)

Vad gäller nu angående alkoholmarkörer i körkortsfrågor?

- Diagnoserna beroende och missbruk utgör fortfarande hinder för innehav och anmälan ska då göras
- I bedömningen huruvida patienten har ett alkoholbruk som inte är tillfälligt och som från medicinsk synpunkt är skadligt ska läkaren göra en medicinsk helhetsbedömning
- Alkoholmarkörer bör/kan vara en del i bedömningen
- Transportstyrelsen utreder varje fall individuellt och bedömer slutligen om körkort ska återkallas eller inte

Klara/pågående föreskriftsarbeten

- Klart - ett helt nytt kapitel synfunktioner - i kraft sedan februari 2025
- Nästan klart - de medicinska kraven för att få ha körkort vid ADHD och autismspektrumtillstånd tas bort från den 15 januari 2026
- Pågående - alkohol, narkotika och läkemedel - förväntat klart 2026

Kontakt med oss

- Vi är 2 fastanställda läkare på deltid; vi kan bäst nås vid frågor via växel:

0771-503 503

- Det går också bra att mejla:

vag@transportstyrelsen.se

- Frågor till handläggare på avdelning Körkort när patienten har ett pågående ärende på TS – ett telefonnummer för partners och läkare:

0771 - 65 66 00

Tack!

